

Sv. Josef, pronásledovaný a odvážný migrant

Papež František připomněl odvahu Josefa, když musel s Pannou Marií a Dítětem spěšně utéci do Egypta. Také řekl, že „jako dnes tolik našich bratrů a sester zakoušeli nespravedlnost a utrpení, protože museli kvůli aroganci a násilí vládce opustit svou vlast“.

31.12.2021

Dobrý den, drazí bratři a sestry!

Dnes bych vám chtěl představit sv. Josefa jako pronásledovaného a odvážného migranta. Právě tak jej vylicil evangelista Matouš. Tento zvláštní příběh Ježíšova života, v němž figuruje rovněž Josef a Maria, je tradičně označován jako „útěk do Egypta“ (srov. *Mt 2,13-23*).

Nazaretská rodina zažila takovéto ponížení, na vlastní kůži pocítila nejistotu, strach a bolest spojený s opuštěním vlasti. Také dnes je mnoho našich bratří a sester nuceno prožít stejnou nespravedlnost a utrpení. Příčinou je téměř vždycky arogance a násilí mocných. Nejinak tomu bylo v případě Ježíše.

Král Herodes se od mudrců dozvídá o narození „židovského krále“ a tato zpráva ho šokuje. Cítí se nejistý, cítí, že jeho moc je ohrožena. Proto shromáždí všechny jeruzalémské kapacity, aby zjistil místo jeho narození, a prosí mudrce, aby mu to přišli přesně oznámit, protože - jak

falešně tvrdí – také on se mu chce přijít poklonit. V okamžiku, kdy zjistí, že se mudrci vrátili jinou cestou, uchýlí se k podlému záměru; chce zabít všechny betlémské děti mladší dvou let, což podle výpočtu mudrců bylo období, v němž se Ježíš narodil.

Mezitím anděl Josefovi přikáže:

„Vstaň, vezmi dítě i jeho matku, uteč do Egypta a zůstaň tam, dokud ti neřeknu. Herodes totiž bude po dítěti pátrat, aby ho zahubil.“ (*Mt 2,13*).

Pomysleme dnes na lidi, kteří v sobě pocítí tento impuls: „Utečme, protože tady je nebezpečí“. Herodesův záměr připomíná faraonův plán hodit všechny chlapečky izraelského národa do Nilu (srov. *Ex 1,22*). A útěk do Egypta evokuje celé dějiny Izraele, počínaje Abrahámem, který v Egyptě rovněž pobýval (srov. *Gn 12,10*), až po Josefa, Jákobova syna, kterého jeho bratři prodali (srov. *Gn 37,36*) a který se pak stal „správcem této země“ (srov. *Gn 41,37-57*), a Mojžíše,

který osvobodil svůj lid z egyptského otroctví (srov. *Ex 1,18*).

Útěk Svaté rodiny do Egypta zachránil Ježíše, ale bohužel nezabránil Herodovi ve spáchání masakru. Setkáváme se tedy s dvěma osobnostmi opačného charakteru: na jedné straně Herodes se svou krutostí a na druhé Josef se svou starostlivostí a odvahou. Herodes chtěl s bezohlednou krutostí bránit svou moc, svou kůži, jak to dosvědčují zprávy o popravě jedné z jeho manželek, několika jeho dětí a stovek odpůrců. Byl to krutý člověk, který k řešení problémů užíval jediný recept: pryč s nimi. Stal se symbolem mnoha tyranů minulosti i dnešní doby. Pro tyrany nemá člověk žádnou cenu, jediné, co jim dává smysl, je moc a jestliže si pro ni potřebují udělat místo, zabíjejí lidi. Děje se to také dnes, nemusíme se proto vracet do dávné historie, děje se to i dnes! Člověk člověku se stává „vlkem“.

Dějiny jsou plné postav, které žijí v područí svého strachu a snaží se ho překonat despotickým výkonem moci a za užití nelidských a násilných mechanismů. Neměli bychom si však myslet, že život v Herodově perspektivě je pouze výsadou tyranů. Nikoli, je to skutečností, že to postoj, k němuž se můžeme uchýlit všichni; pokaždé, když se snažíme zahnat své obavy arogancí, i kdyby jen slovní anebo drobnými urážkami, užívanými k ponižování lidí kolem sebe. I my máme v srdci možnost být malými Herody.

Josef je opakem Heroda. Především je to „muž spravedlivý“ (Mt 1,19), zatímco Herodes je diktátor, a kromě toho se projevuje jako odvážný při plnění andělova příkazu. Lze si představit, s jakými útrapami se musel vyrovnávat během nebezpečné cesty, s jakými nesnázemi se pojí pobyt v cizí zemi, kde se mluví jiným jazykem - spousta

obtíží. Jeho odvaha se projevila také ve chvíli, kdy nadešel čas návratu a po andělově povzbuzení překonává své pochopitelné obavy a spolu s Marií a Ježíšem se usazuje v Nazaretě (srov. *Mt 2,19-23*). Herodes a Josef jsou dvě protikladné postavy, které odrážejí dvě odvěké tváře lidstva. Všeobecně rozšířeným omylem je považovat odvahu za ctnost prisuzovanou výlučně hrdinům. Ve skutečnosti každodenní život každého člověka vyžaduje odvahu. Náš život - tvůj, můj, nás všech - nelze žít bez odvahy, bez odvahy vypořádat se s těžkostmi každého dne. Ve všech dobách a ve všech kulturách najdeme statečné muže a ženy, kteří pro věrnost svému přesvědčení překonávali nejrůznější obtíže, snášeli nespravedlnost, odsouzení, a dokonce i smrt. Odvaha je synonymem statečnosti, která spolu se spravedlností, prozíravostí (moudrostí) a umírněností patří do

skupiny ctností známých jako „kardinální“ ctnosti.

Poučení, které nám dnes Josef zanechává, tedy zní: Život nám ustavičně připravuje protivenství, to je pravda, a když se před námi ocitnou, můžeme se třeba cítit ohrožení, vystrašení, avšak tyto okamžiky nemůžeme překonávat probouzením toho nejhoršího, co v sobě máme, jako Herodes, nýbrž po vzoru Josefa, který na strach reaguje odvahou důvěřovat Boží Prozřetelnosti. Myslím, že bychom se dnes měli pomodlit za všechny migranty, za všechny pronásledované a za všechny, kdo jsou obětí nepříznivých okolností - ať už politických, historických nebo osobních. Mysleme zástupy lidí, kteří se stali obětí válek a chtějí uprchnout ze své vlasti, ale nemohou; mysleme na migranty, kteří se vydávají na cestu za svobodou a mnozí umírají na cestě nebo v moři; mysleme na

Ježíše v náručí Josefa a Marie, jak je
na útěku, a snažme se v něm vidět
každého z dnešních migrantů.

Migrace je dnes realitou, před kterou
nemůžeme zavírat oči. Je to sociální
skandál dnešního lidstva.

Svatý Josefe,

ty, který jsi zakusil utrpení těch, kdo
musejí prchat,

ty, který jsi byl donucen k útěku,

abys zachránil život svých
nejdražších,

ochraňuj všechny ty, kdo prchají
kvůli válce,

nenávisti a hladu.

Podporuj je v jejich nesnázích,

posilni v naději a učiň, aby se setkali
s přijetím a solidaritou.

ved' jejich kroky a otevři srdce těch,
kdo jim mohou pomoci. Amen.

RadioVaticana.cz / Rome
Reports

.....

pdf | dokument generován automaticky
z [https://dev.opusdei.org/cs-cz/article/sv-
josef-pronasledovany-a-odvazny-
migrant/](https://dev.opusdei.org/cs-cz/article/sv-josef-pronasledovany-a-odvazny-migrant/) (05.08.2025)